

מרבה אני את הגדידה והשריטה שישנן במקום שער ושלא במקום שער, וממעט את הקרחה שאינה אלא במקום שער).

קרח ארבע וחמש קרחות [אפילו קרח כמה קרחות ביחד בהתראה אחת. ע' מכות כ. ואם קרח בזה אחר זה בהתראה אחת — ע"ש ב'קונטרס' ובתוס'] — חייב על כל אחת ואחת (לא יקרחו קרחה. וכן הדין בשרט לנפש, אם שרט כמה שריטות על מת אחד — חייב על כל אחת ואחת. מכות כ). וחייבים על קרחה בכל הראש, לאו דוקא בין העינים (בראשם — ולמדים גזרה שוה ישראל מכהנים). ואין חייבים בלאו זה אלא כשעושים כן על המת. (למת. ולמדים גזרה שוה כהנים מישראל).

א. קרח קרחה אחת על כמה מתים — בתוספתא (מכות) מובאת דעת רבי יוסי לחייב על כל מת ומת (וכן מובא בספר החינוך — תסח). ואולם הרא"ש וטשו"ע (יו"ד קפ) פסקו שאינו חייב אלא אחת (וכן יש מי שדייק מלשונות הרמב"ם — ע"ז יב, יב טו). ואינו דומה לאיסור שריטה שחייבים על כל מת ומת (כמו שאמרו במכות כ).

ב. שרט על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים — אינו חייב, כנזכר. וכתב בשלחן ערוך (יו"ד י"ד קפ,ו) שפטור ומותר. והב"ח אוסר. (ושמא נחלקו אם שייך בזה איסור חבלה לעצמו, או כיון שעושה כן כדי להפיג צערו אין איסור).

שאר דיני קרחה ושריטה וגדידה — ע' במכות כ-כא.

דף לו

עא. מה דין הנשים בעבודות הקרבנות?

הסמיכות והתנופות וההגשות והקמיצות וההקטרות והמליקות והקבלות (ובכלל זה הולכת הדם והקומץ. ראשונים) והזאות [זריקת הדם בקרבן בהמה או הזאה בעוף. והוא הדין להזאת שמן שבמצורע. ערמב"ן] — נוהגים באנשים ולא בנשים, חוץ ממנחת סוטה ונזירה המביאה שלמיה, שהן מניפות עם הכהן (הכהן מניח ידו תחת ידה ומניף. יש מפרשים תחתה ממש ויש מפרשים שהיא מחזקת בשפת הכלי והכהן בתחתיתו. ע' בראשונים), כפי שדרשו חכמים מן המקראות.

א. שחיטת הקדשים כשרה בנשים (משנה זבחים לא). זהו מצד הדין, אבל ב'הלכות ארץ ישראל' החמיר לכתחילה שיש לא ישחטו, אף בחולין. (מובא בתוס' זבחים ועוד).

ב. היציקות והבלילות — כשרות בנשים כשם שכשרות בזר. וצדדו התוס' שהוא הדין לפתיתות ומליחות. (מובא ברמב"ן. וכן פסק הרמב"ם — פסולי המוקדשין יא,ז).

ג. כל העבודות המעכבות בהכשר הקרבן, אם עשאו הנשים — חיללו עבודה, אבל סמיכה שאינה מעכבת — לא נפסל הקרבן בסמיכת האשה (תוס'. וע' שער המלך — עבודת יוהכ"פ א,ב). וכן לענין הגשה והנפה. (רמב"ם פסוה"מ יא,ז).

ולדברי רבי יוסי ורבי שמעון (בעירובין צו), הרשות בידן לסמוך. וכן פסקו הרבה ראשונים. ויש חולקים.

ד. קרבן האשה — הכהן מניף (כן כתב רש"י ורבנו גרשום — מנחות סא. וכן פסק הרמב"ם). ויש מי שכתב שהאשה עושה שליח, את בעלה או את קרובה, להניף בעבודה. (פסקי הר"ד — מנחות שם, ודלא כמש"כ בתוספותיו כאן שהכהן מניף).

ה. אשה שהקטירה, יש להסתפק אם חייבת מיתה כדין זר ששימש, אם לאו. (עפ"י פרשת דרכים — דרך מצוותיך דף סט ע"ד. וע' שעה"מ ריש הל' עביוה"כ).